

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДОМ ЗДРАВЉА
Бр. 2264/1
20.08.2012 год.
НИШ

ДОМ ЗДРАВЉА НИШ

СТРАТЕГИЈА УПРАВЉАЊА РИЗИКОМ

Ниш, август 2012.

На основу чл.20 Статута Дома здравља Ниш, директор Дома здравља Ниш доноси:

УВОД

Стратегија дефинише циљеве и користи од управљања ризицима, одговорности и преглед области из којих се скупљају релевантни подаци за процену ризика.

Стратегија управљања ризицима полази од следећих дефиниција:

Ризик је стање у којем постоји могућност негативног одступања од пожељног исхода који очекујемо или коме се надамо, односно могућност сусретања са штетом или несрећом.

Управљање ризицима је систематски процес који обухвата препознавање и мерење ризика којима је изложена установа, запослени и клијенти, као и избор и примену најадекватнијих мера за спречавање, смањивање, праћење и контролу ризика.

Критичан нежељени догађај је сваки догађај којим су угрожени или би могли бити угрожени живот или здравље запослених, пацијената и лица која се затекну у радној околини. То је свака опасна појава која претставља претњу по живот и здравље, повреда, колективна повреда или повреда са смртним исходом.

СВРХА И ЦИЉЕВИ

Сврха стратегије је успостављање ефикасног система управљања ризицима у циљу стварања безбедног окружења за пацијенте и запослене.

Циљеви стратегије су:

- препознавање и мерење ризика у свим областима пружања услуга пацијентима, као и код других активности
- стално и правовремено спровођење превентивних мера за спречавање или ублажавање свих уочених ризика
- уграђивање система управљања ризицима у свим радним процесима и културу установе
- стварање повољне климе у установи како би се запослени охрабрили да пријављују и извештавају о свим нежељеним догађајима без страха од оптуживања и кажњавања
- успостављање и развијање јасних поступака за извештавање, истраживање и предузимање мера за уочене ризике

ПРОЦЕС УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Процес управљања ризиком је мултидисциплинарни процес у коме се у циљу решавања проблема везаних за ризик заједно користе различита знања, дисциплине и методе. То је системски процес за идентификацију, испитивање и процењивање могућности настанка штета (ризика) са којима се суочава установа или појединац, као и системски процес за одабирање најбољег начина за елиминацију или сузбијање ризика.

Процес управљања ризицима састоји се од пет корака:

- постављање циљева
- идентификација ризика
- процена ризика
- избор мера за елиминацију или умањење ризика
- документовање, праћење и извештавање о ризицима

Први корак – постављање циљева

Утврђивањем циљева обезбеђује се ефикасно управљање ризицима, односно утврђивање шта установа тачно очекује од свог програма управљања ризицима. У оквиру утврђивања циљева важно је препознати кључне области у оквиру пословања установе и уз њих повезане ризике.

Други корак – идентификација ризика

Утврђивање ризика укључује идентификацију потенцијалних ризика и узрок ризика, као и потенцијалне последице ризика. Ризици се могу утврдити и систематским праћењем нежељених догађаја. Приликом идентификације ризика потребно је сагледати све области пословања установе и обухватити све ризике који би се могли догодити.

Могући ризици

Област:	Ризици:
Ванредне ситуације	Могућност настанка штета проузрокованих природним катастрофама
Организационе јединице Дома здравља	Ризици приликом пружања здравствених услуга пацијентима - могућност оштећења здравља или погоршања стања пацијента услед грешке или пропуста у раду особља, неисправности медицинске опреме или неисправности лекова
Кућне инфекције	Ризици везани за санитарно-хигијенске мере
Безбедност и здравље на раду	Ризици за запослене повезани са радним местом, опремом за рад, опасним материјама, заштитном опремом и др.
Против-пожарна заштита	Ризици услед којих може доћи до пожара
Медицински отпад	Ризици услед неадекватног поступања са отпадом
Правна служба	Ризици повезани са мобингом , тужбама и казнама услед непоштовања законских прописа и заштитом права пацијената

Финансијска служба	Економска спремност установе за одговор на ризике, процена исплативости спровођења мера за смањење ризика, осигурање људи и имовине
Техничко одржавање	Ризици повезани са могућим оштећењима и кваровима на објектима, инсталацијама и уређајима

Трећи корак – процена ризика

Ризик- меру неке опасности најбоље је утврдити преко вероватноће настанка штетног догађаја и величине последице тог догађаја што се математички може представити на следећи начин:

$$P(T) = \Pi(T) \times L(T)$$

T – нежељени штетни догађај

P(T) – ризик од догађаја T

Π(T) – вероватноћа да ће се догађај T десити

L(T) – величина штете коју би догађај T изазвао

За сваку утврђену опасност треба одлучити да ли је ризик: мали, средњи или висок. Да би се добила одлука ком рангу ризика припада која опасност, користи се табела процене ризика.

Табела за процену ризика

		Тежина последица		
		Мала	Средња	Велика
Вероватноћа	Врло невероватно	Мали (1)	Мали (1)	Средњи (2)
	Вероватно	Мали (1)	Средњи (2)	Висок (3)
	Врло вероватно	Средњи (2)	Висок (3)	Висок (3)

Укупна изложеност ризику може бити:

- мала (оцена 1) - прихватљив ризик
- средња (оцена 2) - ризик где треба спровести мере за његово смањење
- висока (оцена 3) - потпуно неприхватљив ризик (то је ризик који може да нанесе штету пацијентима, да угрози сигурност запослених, да доведе до повреде законских прописа или да доведе до великих финансијских губитака)

Документовање процене ризика врши се преко формулара за процену ризика.

Локација, део опреме или функција:			
Ризик и кратак опис ризика	Процењени ризик (мали, средњи или велики)	Превентивне мере које се већ примењују	Потребне додатне мере за смањење ризика

Четврти корак – избор мера за умањење или елиминацију ризика

У зависности од величине ризика предузимају се превентивне и заштитне мере и то по следећем редоследу:

- елиминација ризика или избегавање ризика – на начин да се одређене активности изводе другачије (високи ризици)
- смањивање или ублажавање ризика кроз организационе мере, превентивне мере, мере колективне заштите, коришћењем одговарајуће личне заштите и др.(средњи ризици)
- прихватање малих ризика уз перманентно праћење како би се осигурало да остане у прихватљивим границама (мали ризици)

Пети корак – документовање, праћење и извештавање о ризицима

Сваки корак у процесу управљања ризиком води се у писаној форми и комплетна документација се чува трајно.

Сваки препознати ризик на који се утиче договореним мерама и даље се прати и на тај начин се утврђује да ли су спроведене мере ефикасне у сузбијању ризика.

Извештавање о ризицима је обавезно и то у писаној форми. Извештавање се обавља према руководству и према запосленима.

ЕДУКАЦИЈА

Едукација и упознавање запослених са ризицима и мерама за њихово отклањање је од кључног значаја за ефикасно управљање ризицима. Едукација се обавља из области безбедности и здравља на раду, против-пожарне заштите и управљања отпадом . Спроводи се и континуирана медицинска едукација. Такође је врло битно успостављање ефикасног система информисања запослених и руководства.

ОДГОВОРНОСТИ

Одговорност за управљање ризиком хијерархијски се може приказати:

- Директор
- Помоћници директора

- Главна сестра
- Начелници организационих јединица
- Референт за безбедност и здравље
- Референт против-пожарне заштите
- Епидемиолошка служба
- Шеф техничке службе
- Запослени

У процесу управљања ризиком сви запослени морају да буду свесни своје одговорности, као и да буду потпуно информисани и укључени у сам процес.



ДИРЕКТОР ДОМА ЗДРАВЉА НИШ
mr med sci dr Милан Манојловић